

**ПРАВИЛА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА КЛИЕНТИ
НА ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОСРЕДНИК
„БУЛБРОКЪРС“ ЕАД**

*(приети на заседание на Съвета на директорите,
проведено на 22.02.2008 г., в сила от 25.02.2008 г., изм. с решение на Съвета
на директорите, проведено на 14.05.2018г., в сила от 15.05.2018г.)*

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	3
Обхват	3
Понятие за категоризация на клиенти	3
КАТЕГОРИИ КЛИЕНТИ	3
ПРИЕМЛИВА НАСРЕЩНА СТРАНА.....	3
Понятие за приемлива насрещна страна.....	3
Степен на защита	3
ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ.....	4
Понятие за професионален клиент	4
Степен на защита	4
НЕПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ	5
Понятие за непрофесионален клиент	5
Степен на защита	5
РЕД ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА КЛИЕНТИ.....	5
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	5
Информация, предоставяна от ИП при сключване на договора	5
Информация, предоставяна от клиента при сключване на договора	6
Информация, предоставяна от клиента при изпълнение на договора	6
ИЗВЪРШВАНЕ НА КАТЕГОРИЗАЦИЯ	6
Първоначална категоризация	6
Прекатегоризация на професионални клиенти по тяхно искане	6
Прекатегоризация на клиенти – приемливи насрещни страни по тяхно искане	6
Прекатегоризация на професионални клиенти и клиенти – приемливи насрещни страни по инициатива на инвестиционния посредник	7
Прекатегоризация на непрофесионални клиенти	7
Извършване на прекатегоризация и възстановяване на първоначалната категоризация.....	7
ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА	7
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	7

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Обхват

Чл. 1. Настоящите правила уреждат условията и реда за извършване на категоризация на клиентите на инвестиционен посредник „БУЛБРОКЪРС“ ЕАД (наричан по-долу „инвестиционен посредник“) във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник инвестиционни и допълнителни услуги на неговите клиенти.

Понятие за категоризация на клиенти

Чл. 2. (1) Категоризация на клиентите представлява определянето им като непрофесионални клиенти, професионални клиенти и приемливи насрещни страни.

(2) Категоризацията по ал. 1 се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация и съгласно критериите и при спазване на процедурите, установени в тези правила в съответствие със Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

(3) Категоризацията по смисъла на тези правила включва първоначалната категоризация на клиентите и прекатегоризацията им.

КАТЕГОРИИ КЛИЕНТИ

ПРИЕМЛИВА НАСРЕЩНА СТРАНА

Понятие за приемлива насрещна страна

Чл. 3. (1) (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) Приемлива насрещна страна по смисъла на тези правила е **лице от държава-членка, което е:**

1. инвестиционен посредник;
2. кредитна институция;
3. застрахователно дружество;
4. колективна инвестиционна схема;
5. управляващо дружество;
6. пенсионен фонд;
7. пенсионноосигурително дружество;
8. друга финансова институция, която има лиценз или е регулирана от законодателството на Европейския съюз и на държавите членки;
9. национално правителство;
10. държавен орган, който управлява държавен дълг;
11. централна банка;
12. международна институция;
13. Такова лице от трета държава, спрямо което се прилагат изисквания, еквивалентни на изискванията на законодателството на Европейския съюз.

(2) (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) За приемливи насрещни страни могат да се считат и други лица, които отговарят на определените с чл. 71 от Делегиран [регламент \(ЕС\) 2017/565](#) изисквания, включително лица от трети държави.

(3) Клиентите по ал. 1 и 2 се категоризират като приемливи насрещни страни с оглед следните услуги и дейности, извършвани от инвестиционния посредник с такива клиенти:

1. приемане и предаване на нареждания на такива клиенти във връзка с финансови инструменти, включително посредничество за сключване на сделки с финансови инструменти за такива клиенти;
2. изпълнение на нареждания за сметка на такива клиенти;
3. (отм., с решение на СД от 14.05.2018г.);
4. допълнителни услуги, пряко свързани с услуга или дейност по т. 1-3, осъществявана за такива клиенти.

(4) Клиентите по ал. 1 и 2 могат да не бъдат третирани като приемливи насрещни страни по отношение на услуги и дейности по ал. 3, когато са прекатегоризирани при условията и по реда на чл. 14 или 15.

(5) За услуги и дейности, различни от посочените в ал. 3, клиентите, определени като приемливи насрещни страни с оглед на услугите и дейностите по ал. 3, се считат за професионални клиенти, освен в случаите по чл. 14, ал. 4 и по чл. 15.

(6) По отношение на задължения на инвестиционния посредник при извършване на услуги и дейности по ал. 3 за клиенти, категоризирани като приемливи насрещни страни, от които не е предвидено изключение съгласно чл. 4, тези клиенти се считат за професионални клиенти.

Степен на защита

Чл. 4. (1) (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) При предоставяне на услуги по чл. 3, ал. 3 на клиенти, които по отношение на тези услуги са определени за приемливи насрещни страни, инвестиционният посредник не е длъжен да спазва следните изисквания:

1. изискванията относно достатъчност на информацията за предоставяната услуга;

2. изискванията във връзка с ограниченията за предоставяне и получаване на стимули;
3. изискванията при предоставяне на инвестиционна услуга заедно с друга услуга или продукт;
4. изискванията за предоставяне от клиента на информация за неговите знания и опит във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник услуги, финансовото му състояние, способността му да понася загуби и инвестиционните му цели, включително допустимото за него равнище на риск, както и задължението на инвестиционния посредник да преценява дали предоставяните услуги са уместни за клиента;
5. изискванията за предоставяне от клиента на информация за неговите знания и опит във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник услуги, както и задължението на инвестиционния посредник да преценява дали предоставяните услуги са подходящи за клиента;
6. изискванията за изпълнение на нареждания в най-добър интерес на клиента в съответствие с прилаганата от инвестиционния посредник политика за изпълнение на нареждания, както и свързаните с това задължения за уведомяване за прилаганата политика, доказване на изпълнение в съответствие с нея и други;
7. изискванията за незабавно, честно и точно изпълнение на нарежданията на клиента при спазване на реда на постъпване на идентичните нареждания.

(2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 14 или чл. 15.

ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ

Понятие за професионален клиент

Чл. 5. (1) Професионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането, и който отговаря на критериите съгласно приложението:

(2) Професионални клиенти са:

1. (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) Лица, за които се изисква издаването на лиценз за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с директива на Съюза, както и лица, получили разрешение за извършване на тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

- а) кредитни институции;
- б) инвестиционни посредници;
- в) други финансови институции, които подлежат на лицензиране или се регулират по друг начин;
- г) застрахователни дружества;
- д) предприятия за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
- е) пенсионни фондове и пенсионноосигурителните дружества;
- ж) лица, които търгуват по занятие за собствена сметка със стоки или стокови деривати;
- з) местни дружества;
- и) други институционални инвеститори.

2. Големи предприятия, които отговарят поне на две от следните условия:

- а) балансово число - най-малко левовата равностойност на 20 000 000 евро;
- б) чист оборот - най-малко левовата равностойност на 40 000 000 евро;
- в) собствени средства - най-малко левовата равностойност на 2 000 000 евро.

3. Национални и регионални органи на държавната власт, държавни органи, които участват в управлението на държавния дълг, централни банки, международни и наднационални институции като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други финансови трансакции.

(3) Клиентите по ал. 2 се считат за професионални по отношение на всички сделки, инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти, освен в случаите по чл. 13 и чл. 15 от тези правила.

(4) Клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 се считат за професионални по отношение на услугите по чл. 3, ал. 3, когато са прекатегоризирани като такива съгласно чл. 14 или чл. 15.

(5) Инвестиционният посредник приема за професионални и клиенти, които са прекатегоризирани като такива при условията и по реда на чл. 16.

Степен на защита

Чл. 6. (1) При предоставяне на услуги на професионални клиенти инвестиционният посредник осигурява по-ниска степен на защита спрямо прилаганата по отношение на непрофесионални клиенти, включително:

1. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка със сключването на договора;
  2. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка с предоставяните услуги, включително относно политиката за изпълнение на нареждания, разходите и комисионните и начина на съхраняване на клиентските активи;
  3. (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) при извършване на оценка за уместна услуга по отношение на инвестиционен съвет или управление на портфейл за професионален клиент, инвестиционният посредник може да приеме, че по отношение на продуктите, сделките и услугите, за които е определен като професионален клиент, той притежава необходимия опит и познания;
  4. (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) при извършване на оценка за подходяща услуга по отношение на инвестиционен съвет за професионален клиент по чл. 5, ал. 2, инвестиционният посредник може да приеме, че този клиент има финансовата възможност да понесе всички свързани инвестиционни рискове, съвместими с неговите инвестиционни цели;
  5. изпълнението на задължението за най-добро изпълнение по отношение на професионален клиент факторът обща стойност на сделката не е определящ;
  6. инвестиционният посредник не е длъжен да информира професионалния клиент за възникналите обективни трудности, пречатващи точното изпълнение на нарежданията;
  7. при изпълнение на нареждане на професионален клиент инвестиционният посредник е длъжен да му предостави само съществената информация за сделката;
  8. инвестиционният посредник предоставя периодичните отчети при управление на портфейл на 6 месеца;
  9. инвестиционният посредник не е длъжен да уведомява професионалния клиент, за чиято сметка управлява портфейл, когато има непокрити отворени позиции по условни сделки, както и при реализиране на загуби над определен размер по сделки или прехвърляния, зависещи от бъдещи условни събития;
  10. професионалният клиент не подлежи на компенсиране от Фонда за компенсиране на инвеститорите.
- (2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 5 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 13 или чл. 15.

НЕПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ

Понятие за непрофесионален клиент

Чл. 7. Непрофесионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който не отговаря на изискванията за професионален клиент.

Степен на защита

Чл. 8. (1) При предоставяне на услуги на непрофесионални клиенти инвестиционният посредник им осигурява най-висока степен на защита.

(2) Изключения от предходната алинея се допускат единствено в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 7 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 16.

РЕД ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА КЛИЕНТИ

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Информация, предоставяна от ИП при сключване на договора

Чл. 9. (1) Преди сключване на договор за предоставяне на инвестиционни и/или допълнителни услуги инвестиционният посредник уведомява клиентите си за условията и критериите, по които ги определя като професионални или непрофесионални, както и за обстоятелствата, при които могат да бъдат определени като приемлива насрещна страна.

(2) Инвестиционният посредник уведомява клиентите си за **правото им да поискат да бъдат определени по различен начин** и за **промените в тяхната защита при определянето им по друг начин**, включително:

1. уведомява клиентите, че при **определянето им като непрофесионални** същите имат право да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, ако за тях са изпълнени изискванията на чл. 16, както и че при извършване на такава прекатегоризация по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена, спрямо тези клиенти ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1;

2. уведомява клиентите, че при **определянето им като професионални** съгласно чл. 5, ал. 2 същите имат право да бъдат прекатегоризирани като непрофесионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, при което ще се ползват от пълна степен на защита

съгласно чл. 6, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията;

3. уведомява клиентите, че при **определянето им като приемливи насрещни страни** съгласно чл. 3 същите имат право да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти; такива клиенти се третират като професионални, освен ако изрично поискат да бъдат третирани като непрофесионални; когато клиентите поискат да бъдат третирани като непрофесионални, се ползват от пълна степен на защита съгласно чл. 6, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията.

(3) Счита се, че инвестиционният посредник е предоставил дължимата съгласно предходните алинеи информация, когато е предоставил тези правила на клиентите при сключване на договора.

Информация, предоставяна от клиента при сключване на договора

Чл. 10. (1) При сключване на договор за предоставяне на услуги на клиент инвестиционният посредник изисква и клиентът предоставя информация чрез попълване на картата – приложение към тези правила.

(2) Въз основа на представената съгласно ал. 1 информация служителят на инвестиционния посредник, който сключва договора с клиента, категоризира клиента, съответно извършва прекатегоризацията му съгласно следващите раздели от тази глава.

Информация, предоставяна от клиента при изпълнение на договора

Чл. 11. (1) Клиент, прекатегоризиран от непрофесионален в професионален клиент съгласно чл. 16, е длъжен да уведоми инвестиционния посредник за всяка промяна в данните, послужили като основание за извършване на прекатегоризацията му.

(2) В случай че инвестиционният посредник установи въз основа на уведомлението по ал. 1 или по друг начин при осъществяване на дейност за сметка на този клиент, че същият е престанал да отговаря на условията за определянето му като професионален, инвестиционният посредник започва да прилага спрямо него правилата, осигуряващи по-висока степен на защита за непрофесионални клиенти.

ИЗВЪРШВАНЕ НА КАТЕГОРИЗАЦИЯ

Първоначална категоризация

Чл. 12. (1) Първоначалната категоризация на клиенти се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация по т. I от картата – приложение към тези правила.

(2) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство по т. I.1-I.4 от картата – приложение към правилата, и представили съответни доказателства за това, се определят като професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти.

(3) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство по т. I от картата – приложение към правилата, което ги определя като приемливи насрещни страни съгласно чл. 4, и представили съответни доказателства за това, се категоризират като такива по отношение на услугите и дейностите по чл. 3, ал. 3, като за други услуги и дейности се считат за професионални клиенти.

(4) Клиенти, за които съгласно представената от тях информация не е налице обстоятелство по т. I от картата – приложение към тези правила, се категоризират като непрофесионални клиенти.

Прекатегоризация на професионални клиенти по тяхно искане

Чл. 13. (1) Клиенти, определени като професионални съгласно чл. 12, ал. 2, когато преценят, че не могат правилно да оценят и управляват рисковете, свързани с инвестирането във финансови инструменти, отправят искане до инвестиционния посредник за осигуряване на по-висока степен на защита общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) По-високата степен на защита се осигурява въз основа на писмено споразумение между инвестиционния посредник и клиента, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) По-високата степен на защита по ал. 2 осигурява на клиента, че няма да се смята за професионален клиент за целите на приложимия режим към дейността на инвестиционния посредник. С подписването на споразумението по ал. 2 на клиента се предоставя статут на непрофесионален клиент.

Прекатегоризация на клиенти – приемливи насрещни страни по тяхно искане

Чл. 14. (1) Клиенти, определени като приемливи насрещни страни съгласно чл. 12, ал. 3, могат да поискат да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Прекатегоризацията се извършва въз основа на писмено споразумение, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) Клиентът по ал. 1, прекатегоризиран съгласно ал. 2, се третира като професионален, освен ако изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален.

(4) Когато клиентът по ал. 1 изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален, по отношение на него се прилага чл. 13, ал. 4.

Прекатегоризация на професионални клиенти и клиенти – приемливи насрещни страни по инициатива на инвестиционния посредник

Чл. 15. (отм., с решение на СД от 14.05.2018г.)

Прекатегоризация на непрофесионални клиенти

Чл. 16. (1) Клиенти, определени като непрофесионални клиенти съгласно чл. 12, ал. 4, могат да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Клиентите по ал. 1 могат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти при наличие на поне два от следните критерии:

1. през последната година лицето е сключвало средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;

2. стойността на инвестиционния портфейл на лицето, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от левовата равностойност на 500 000 евро;

3. лицето работи или е работило във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

(3) Клиентите по ал. 1 отправят **писмено искане** до инвестиционния посредник да бъдат третирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени инвестиционни услуги или сделки или с определен вид сделки или инвестиционен продукт, в което декларират наличието на поне два от критериите по ал. 2 и предоставят доказателства за това. Клиентът предоставя и допълнителна информация за опита, уменията и знанията си, определена в т. II от картата – приложение към тези правила.

(4) Инвестиционният посредник предприема необходимите действия, за да се увери, че клиентът отговаря на изискванията по ал. 2, чрез извършване на съответни проверки на предоставената информация в бази данни, до които има достъп, изискване на справки от трети лица и проверка на предоставените от клиента документи.

(5) Инвестиционният посредник преценява постъпилото искане по ал. 2 и предоставените във връзка с него информация и доказателства от гледна точка на:

1. спазването на посочените в ал. 2 изисквания;

2. наличието на възможност клиентът да взема самостоятелни инвестиционни решения и да преценява рисковете, свързани с тях, съобразно характера на сделките или услугите, които клиентът възнамерява да ползва или да сключва, въз основа на оценката на инвестиционния посредник за опита, уменията и знанията на клиента.

(6) При извършване на обоснована оценка, че обстоятелствата по ал. 5 са налице, инвестиционният посредник писмено предупреждава клиента, че той няма да се ползва от съответната защита при предоставянето на услуги и извършването на дейности от инвестиционния посредник, както и от правото да бъде компенсиран от Фонда за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти, съответно че спрямо него ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1, като клиентът декларира, че е уведомен за тези обстоятелства.

(7) Инвестиционният посредник прекатегоризира клиента по ал. 1 като професионален клиент, ако са налице условията и е спазена процедурата по предходните алинеи.

Извършване на прекатегоризация и възстановяване на първоначалната категоризация

Чл. 17. (1) Клиентът може да отправи искане за прекатегоризация при сключване на договора или последващо във всеки един момент от изпълнението му.

(2) Искането за прекатегоризация при сключването на договора се извършва с попълване на съответната част от картата – приложение към тези правила.

(3) Последващо искане за прекатегоризация се отправя в писмена форма като се спазват изискванията за предоставяне на информация и документи, установени в съответната част от картата – приложение към тези правила.

(4) Клиент, прекатегоризиран съгласно тези правила, във всеки един момент може да отправи искане за възстановяване на първоначалната му категоризация.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1 (изм., с решение на СД от 14.05.2018г.) Използваните в тези правила думи, изрази и термини имат значението, което им придават ЗПФИ и Делегиран [регламент \(ЕС\) 2017/565](#).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2 Правилата са съставени в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти и Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

§ 3 Правилата са приети на заседание на Съвета на директорите на „БУЛБРОКЪРС“ ЕАД, проведено на 22.02.2008г. и са изменени на заседание на Съвета на директорите, проведено на 14.05.2018г.

§ 4 Правилата се предоставят за запознаване и изпълнение на членовете на Съвета на директорите, служителите и другите лица, работещи по договор с инвестиционния посредник, при встъпването им в

длъжност или при започване на дейност за инвестиционния посредник. Лицата по предходното изречение декларират това обстоятелство.

§ 5 Правилата се предоставят на клиентите на инвестиционния посредник преди сключване на договор с тях.